

[Erhard Jakobsen]

fornøden oplysning på Grønland om, hvordan EF arbejder, ikke bare i relation til Grønland, men i det hele taget. Det tror jeg kan bidrage til at modvirke noget af den fanatisme, den hadfyldte fanatisme, som nogle mennesker dér som andetsteds bevidst sætter ind. I stedet for at få folk til at tænke, så prøver man at få dem til at hade, og i den atmosfære er det jo noget svært at finde forståelse for noget.

Må jeg til sidst sige, at i modsætning til en enkelt taler skal der fra min mund alene lyde en erkendelse over for det arbejde, der her er præsteret. De 11 lovforslag indeholder ting, som jeg ville stemme imod, hvis det drejede sig om at indføre det i Danmark, f. eks. skoleloven. Men da vi allerede har det i Danmark, må vi naturligvis stemme for det, ud fra det synspunkt at vi skal have den størst mulige ensartethed i disse forhold. Det bliver i den ånd, vi vil tage stilling til lovforslagene, efterhånden som de kommer til realitetsbehandling. Men vi bøjer os afgjort i respekt for det arbejde, der er præsteret af de mange, der har været inddraget i dette, og giver tilsagn om velvillig behandling under det videre forløb her i tinget.

Lars Emil Johansen (SF):

Jeg føler, at det er et af de vigtigste historiske øjeblikke i Grønlands og Danmarks hidtidige rigsfællesskab, først som decideret koloni og kolonimagt og de seneste 25 år som formelt ligestillede dele af det samme rige. Når jeg siger formelt ligestillede, skyldes det, at alle jo ved, at den såkaldte ligestilling aldrig er kommet til udtryk i praksis, men at kolonitilstandene den dag i dag eksisterer i bedste velgående.

Den formelle ligestilling, som befolkningen i Danmark vedtog ved grundlovsafstemningen i dag for næsten nøjagtigt 25 år siden, er først og fremmest kommet til udtryk i den bevillingmæssige og materielle indsats, Danmark har udøvet over for Grønland. Bevillingerne medførte en afgørende forbedring af det grønlandske folks fysiske sundhedstilstand og en imponerende teknisk indsats med den deraf følgende industrielle omvæltning. Vi skylder Danmark tak for den indsats, som har gjort det muligt for os at overvinde en af de alvorligste sygdomspestidier,

Grønland har oplevet i historiens løb, nemlig tuberkuloseepidemien.

Det vil imidlertid ikke være oprigtigt af os ikke at beskrive situationen ud fra de faktiske forhold, nu da vi står på tærskelen til den hidtil mest epokegørende æra i Grønlands og Danmarks fælles historie. Med Danmarks selvbestaltede indsats i Grønland, først som formel kolonimagt og senere som det, vi på grønlandsk kalder Nalagassuaq, en statsautoriseret storhøvdning, forsvandt også det grønlandske folks selvtilid, og man mistede indflydelsen på egne anliggender. Livsmønsteret i det naturaløkonomiske og fællesskabsbetonede grønlandske samfund ændredes i takt med den danske kulturs indmarch i Grønland. Grønlanderne havde ikke længere føling med, hvad der foregik i hans eget land, da den automatiske udvikling satte i gang, en udvikling, der bærer sit tydelige præg af, at det, det primært gjaldt, ikke var at skabe forhold, som det grønlandske folk kunne leve under, men at skabe forhold, som lignede de danske mest muligt og derved blev mest muligt tålelige for de danskere, som lige så sikkert som bevillingerne strømmede til Grønland hvert eneste år.

Jeg skal ikke anfægte, at Danmarks officielle hensigter med sin indsats i Grønland har været reelle nok ud fra et oprigtigt ønske om at forbedre levestandarden i Grønland afgørende. Men lad det være sagt så tydeligt som overhovedet muligt, at det altid har drejet sig om en udvikling, der har fundet sted på danske præmisser, på danske betingelser, på danske initiativer, ja, sågar med danske penge og på grundlag af danske traditioner.

Den udvikling, hvor hensigterne antagelig har været de bedste, og som derfor altid har taget sig mægtig godt ud udadtil, har indadtil med andre ord medført en tiltagende umyndiggørelse af og tiltagende frustration hos det grønlandske folk. Det er fristende at sammenligne det forhold med et marionetteater, hvor Danmark altid har bestemt både tempo og indhold i det spil, marionetdukkerne har måttet udføre til stor begejstring og beundring for det omgivende publikum. Forholdet bliver endnu grellere, når man opdager, at marionetteaterpolitikken har været praktiseret så længe, at nogle politikere hjemme i Grønland tilsyneladende er begyndt at billige denne fremgangsmåde.